

PHA 210 PREHİSTORİK ARKEOLOJİ METOTLARI

KONU 9: YÜZEY ARAŞTIRMASI

Hiçbir kazı tekniğinin uygulanmadığı, belirli amaçlar doğrultusunda belirli bir arazi parçasının ilgili bilim adamlarıyla birlikte bilimsel tekniklerle tarandığı bir araştırma projesidir. Arkeologlar açısından; kültür envanteri çıkarmak, bilinmeyen yerleşim yerlerinin tespiti, kazı yapılmadan önce çevredeki topografyanın nasıl bir durumda olduğu ve nasıl bir arkeolojik geçmişe sahip olduğu hakkında bilgi edinme vasıtası anlamını da taşır.

3.1. ARAŞTIRMA LOJİSTİKLERİ

Araştırma lojistiği açısından en elzem olanlar kazı lojistiklerine benzemekle birlikte, söz konusu amaç açısından daha basit bir prosedür ve ekipman gerektirir. Birinci derecede elzem olan gereksinim tıpkı kazılarda olduğu gibi barınma ve beslenmedir. Sağlıklı çalışma koşulları da bunun en vazgeçilmez koşuludur. Araştırma için ev kiralamak ve/veya kamu binalarından yararlanmak ya da bir otelde konaklamak en doğrusudur. Çalışmaların genellikle yaz aylarında yapılıyor olunmasından ötürü, araziye çıkış saatlerinin erken olacağından dolayı kahvaltının anlaşmalı bir lokanta ile yapılması pratik ve zaman kazandırıcı olacaktır. Öğle yemeği için gecedan hazırlanmış olan kumanyalar hareketli olan ekibe kısa zaman aralığında pratik bir çözüm yoludur. Öğleyin güneşin en sıcak saatlerinde bu çalışmaya mutlak suretle ara verilmeli ve barınılacak yere geri dönülmelidir. Öğleden sonrası, ekibin yüzeyden ele geçirdiği buluntuları bilimsel açıdan değerlendirme zamanı olarak kullanılabilir.

Çalışmalar genellikle mobil yani hareketli olacağından ötürü ulaşım da çok önemli bir unsurdur. Bunun için araştırma ekibini mobilize edecek bir uygun araca ihtiyaç vardır.

Olası yaralanmalar ve kazalar için ilk yardım kitinin mutlak suretle araç içinde bulundurulması gereklidir.

Araç içinde tüm ekibe yeterli olacak şekilde hizmet sunacak bir termosaya ihtiyaç vardır. Bu termostaki suyun serin ve yeterli olmasını araç şoförü sağlayabilmelidir.

3.2. ARAŞTIRMA MALZEMELERİ

Araştırma bölgesinin mutlak suretle 1/25.000'lik paftası (her gruba 1 adet)

Eğer mümkünse 1/100.000'lik pafta

Her birey için cep telefonu

Fotoğraf makinesi (her gruba 1 adet)

Dizüstü bilgisayar

Her birey için orta boy sırt çantası

Kayıt için kalem, silgi, kağıt, araştırma defteri

Jeolog çekici (her gruba 1 adet)

Dürbün (her gruba 1 adet)

Walky-talky telsiz (her gruba 1 adet)

Pusula (her gruba 1 adet)

Kaliteli bir GPS aracı (her gruba 1 adet)

Kilitli büyük boy naylon poşet (ele geçecek eserler için çok sayıda)

İlk yardım kiti (her gruba 1 adet)

Güneş gözlüğü (isteğe bağlı)

Uygun kıyafet

Şapka

Uygun ayakkabı

Matara

Dağcı ipi, karabina ve gerekli diğler aparatlar

3.3. ARAŞTIRMA TEKNİKLERİ

Araştırma yapılacak alan ve araştırma ekibi, araziye çıkılmadan önce, araştırmanın bağı olduğu il ve ilçe mülki amirliklerine bildirilmeli ve gerekli girişimlerde bulunulmalıdır. Gerekliyse söz konusu alan hakkında gerekli mercilerden bilgi edinilmelidir. Gün içinde araştırılacak olan alan mutlak suretle bir gün öncesinden belirlenmelidir. Araziye ulaşıldığında harita üzerinde belirlenmiş olan alan, ekibin sayısına göre planlandığı gibi yürüyerek taranmalıdır. Ancak bundan önce arazi çıplak gözle ya da dürbünle, başlangıç noktasından gözlenmelidir. Bu sayede arazideki arızalar tespit edilir. Tarama işi çok önemlidir. Söz konusu tarama işi her bir ekip üyesinin yüzünün tek cepheye bakar biçimde belirli aralıklarla dizilmesi ile başlatılabilir. Bunun için her bir ekip üyesi yürüyerek katettiği alanı redüksiyon yöntemi ile araştırmalıdır.